

jednáno proti zákazu. Správno je arci, praví-li stížnost zmateční, že činu trestného lze se dopustiti jenom vědomě. Přestoupení zákazu nebylo by trestno, kdyby je nebylo lze přičítati pachateli k vině a k té je v první řadě třeba, by si byl pachatel vědom svého činu v oněch směrech, jež se stanoviska práva trestního mají význam. Je-li činem, o jehož posouzení se stanoviska práva trestního jde, jednání obchodní, přichází z důsledků jeho v úvahu zejména okolnost, že činnost obchodní je činností výdělečnou, při níž její náklad a zisk přesouvá se na kupce a v poslední řadě na spotřebitele zboží. Tohoto pojmově nutného následku své činnosti pak si obchodující, zejména obchodník z povolání, nemůže býti nevědom. Není proto ani třeba, by bylo zvláště zjišťováno vědomí obchodníkovy, že činnost jeho spotřebiteli zboží zdražila. Předpokládá se po zákonu právem, jakmile čin sám je přičitatelný. Obchoduje-li pak se řetězově, t. j. způsobem se stanoviska celku hospodářsky neodůvodněným a zbytečným, kupuje-li a prodává-li se nikoliv ve funkci nutného sprostředkovatele přechodu zboží z výroby do spotřeby, nýbrž jen ve snaze využití příležitosti k nabytí vlastních prospěchů, nastávají účinky, jímž brániti chce § 23. č. 4 cís. nař. svým zákazem, nucen je totiž spotřebitel, zaplatiti v ceně zboží také obnos, o jehož vyzískání šlo činiteli vsunuvšímu se hospodářsky bezdůvodně ve zmíněnou shora řadu činitelů hospodářsky nutných, nehledě ani k dalším pro spotřebitele škodlivým důsledkům takové činnosti, jakým je zdržení zboží na pochodu z výroby do spotřeby.

Z tohoto hlediska posuzován jeví se čin obžalovaného přímo školním příkladem obchodování řetězového. Obžalovaný, sám řezník, koupil příležitostně cestou na masný trh v Brně uvnitř trhu pro prodej již upravené prase od řezníka, tedy nikoliv od pěstitele, nýbrž od obchodníka způsobilého vlastní činností přivést je do rozprodeje spotřebitelům, a prodal je hned na to s výdělkem na tržišti samém jinému řezníku, tedy zase nikoliv spotřebiteli, nýbrž dalšímu obchodníku. Tím učinil vše, čeho je po stránce objektivní třeba k naplnění skutkové podstaty první věty § 23. č. 4 cís. nař. Po stránce subjektivní pak stačí, jak řečeno, že činu svého nedopustil se mimo hranice jeho přičitatelnosti. Uvědomění si, že páše čin nedovolený, nebylo třeba k trestnosti skutku, neboť hospodářského významu svého činu nemohl si obžalovaný býti nevědom, a neznalostí zákazu vysloveného by i zákonem speciálním nelze se nikomu brániti (§§ 3 a 233 tr. z.). Rovněž je pro skutkovou podstatu zmíněného přechodu lhostejno, znal-li či neznal-li obžalovaný ceny maximální. Ceny ty měly by význam jen se stanoviska § 20 cís. nařízení, pro kterýžto delikt však obžalovaný nebyl odsouzen.

Čís. 92.

Porážkový list, vystavený dle min. nařízení ze dne 9. září 1916 čís. 298 ř. z., jest listinou veřejnou po rozumu § 199 písm. d) tr. zák.

Zda větší či menší důležitosti jsou okolnosti, osvědčené listinou veřejnou, je pro její ochranu § 199 písm. d) tr. zák. lhostejno.

(Rozh. ze dne 23. října 1919, Kr I 365/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Václava H. do rozsudku krajského soudu

v Jičíně ze dne 20. června 1919, jímž stěžovatel uznán byl vinným zločinem podvodu dle §§ 197, 199d) tr. z., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody § 281, č. 5, 9a), pokud se týče 10 tr. ř. Ve směru prv uvedeném vytýká rozsudku, že nechává stranou otázku zlého, podvodného úmyslu a neuvádí důvodů, z nichž má jej za prokázaný. Než rozsudek ve směru tom vytýká ve výroku výslovně, že stát měl listivým jednáním obžalovaného trpěti škodu na svém právu »regulovati odporázení hovězího dobytka« ve smyslu předpisů tam uvedených. V důvodech pak uvádí nalézací soud výsledky hlavního přelíčení, z nichž vzal za dokázáno, že obžalovaný porážkový list padělal a předložil důvěrníku České zemědělské společnosti pro zpeněžení dobytka, »by mu tento na základě padělaného porážkového listu jeden kus hovězího dobytka poukázal.« Tento účel jednání obžalovaného opodstatňuje jeho zlý úmysl ve výroku rozsudečném vytknutý a ježto rozsudek uvádí, na jakém podkladě jej vzal za prokázaný, jest námitka stěžovatelova patrně neodůvodněna. Po stránce meritální vytýká zmateční stížnost odsuzujícímu výroku, že neprávem označuje porážkový list jako listinu veřejnou ve smyslu § 199d) tr. z. Stěžovatel má za to, že zvláštní ochrana tohoto předpisu trestního zákona poskytnuta jest toliko takovým listinám, veřejným úřadem v oboru jeho pravomoci vydaným, »jichž zneužití jest pro značnou důležitost skutečností v ní dosvědčených spojeno s nebezpečím značné škody pro toho, kdo následkem její veřejné povahy v pravost skutečností těchto důvěřuje, což o porážkovém listu tvrditi nelze.« Než nehledíc k tomu, že úpravě odporázení hovězího dobytka v době válkou způsobeného citelného nedostatku, již vyhotovování porážkových listů sloužiti má, nelze upříti značné důležitosti, že dále dle pojmu podvodu netřeba, by škoda vzešla právě tomu, jenž následkem veřejné povahy listiny v pravost skutečností jí osvědčených důvěřuje, činí zmateční stížnost pojem listiny veřejné neprávem závislým od míry důležitosti skutečností v listině veřejnou autoritou dosvědčených. Pro pojem listiny veřejné stačí, že vystavena jest veřejným úřadem neb osobou zákonem zvláště k tomu ustanovenou v oboru jich působnosti. V přítomném případě, kde jde o porážkový list vystavený okresním hejtmanstvím na základě ministerského nařízení ze dne 9. září 1916, č. 298 ř. z., jak zjevně jest z podpisu předsedy okresní rozdělovací komise a razítka okresního hejtmanství jí připojeného, nemůže býti vlastnost porážkového listu jako listiny veřejné pochybnou. Jen mimochodem budiž podotknuto, že by ostatně padělání porážkového listu a jeho použití v úmyslu uvedeném v rozsudku opodstatňovalo každým způsobem alespoň přestupek podvodu a nemohla by se tudíž zmateční stížnost žádným způsobem z důvodu jí uvedeného domáhati úplného sprostění stěžovatelova.

Čís. 93.

Opravné (moniturní) řízení. Tím, že porotci, přisvědčivše k otázce hlavní, vyloučili dodatkem některý pojmový znak trestného činu, do